

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. november 25.
(OR. en)

15178/22

RESPR 42
FIN 1258
ECOFIN 1226
ENV 1199
CLIMA 627
FISC 233
UD 264
ENER 627
TRANS 737
AGRI 671
COMPET 946

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Az elnökség jelentése az új saját forrásokról

I. BEVEZETÉS

Az Európai Tanács 2020. július 17–21-i következtetéseivel¹ összhangban a 2020. december 16-i intézményközi megállapodás² (a továbbiakban: az intézményközi megállapodás) új saját források bevezetését irányozza elő, amelyekből a saját forrásokról szóló határozat 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett kiadások (NextGenerationEU, vissza nem térítendő támogatások) fedezése céljára a tőkepiacon felvett hitelek tőkeösszegének és kamatainak visszafizetéséhez szükséges teljes várható kiadásoldali összegnek fedezhetőnek kell lennie. Az intézményközi megállapodás ütemtervet is meghatároz az új saját források bevezetése céljából, és úgy rendelkezik, hogy a Tanácsnak 2022. július 1. előtt meg kell vitatnia a saját források első csomagját annak érdekében, hogy az 2023. január 1-jével bevezetésre kerülhessen.

Ezzel összefüggésben a Bizottság 2021 decemberében javaslatot terjesztett elő az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről szóló határozat módosítására³, amely javaslat értelmében a rendszer három új saját forrást foglalna magában; ezek alapját az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere, az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus, valamint a nemzetközi társasági adózási keret reformja képezi.

A Tanács előkészítő szervei a saját forrásokról szóló határozat módosítására irányuló javaslat 2021. decemberi, illetve a kapcsolódó végrehajtási rendeletekre irányuló javaslatok (MAR 3, IMSOR) 2022. március 14-i előterjesztése óta dolgoznak e javaslatokon. Egyértelmű azonban, hogy ezen egyeztetéseket csak az azokra az eszközökre vonatkozó ágazati javaslatok elfogadását követően lehet lezárni, amely eszközök révén a többletbevétel majd keletkezik.

A Bizottság az „Írány az 55%!” intézkedéscsomag részeként 2021. július 14-én közzétette az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra (CBAM)⁴ és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) felülvizsgálatára⁵ vonatkozó jogalkotási javaslatokat is. 2022 első félévében a Tanács általános megközelítést fogadott el e két ágazati rendeletre vonatkozóan. 2022 júliusában a cseh elnökség tárgyalásokat kezdett az Európai Parlamenttel a CBAM-ről és a felülvizsgált EU ETS-ről.

¹ EUCO 10/20 (A29. pont, 145–150. o.).

² Intézményközi megállapodás (2020. december 16.) az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről (HL L 433I., 2020.12.22., 28. o.).

³ 15260/21.

⁴ 10871/21.

⁵ 10875/21.

A 2021. októberi OECD/G20-megállapodás szerinti, a multinacionális vállalatok maradványnyereségének egy bizonyos részarányán alapuló harmadik saját forrás alapjául szolgáló jogalkotási javaslat előterjesztésére csak az OECD e témáról folytatott egyeztetéseinek a véglegesítését követően fog sor kerülni (a jelenlegi várakozások szerint 2023 közepén).

Ez a jelentés a cseh elnökség ideje alatt az új saját források terén elért eredményeket ismerteti.

II. A JELENLEGI HELYZET

A cseh elnökség idején két fő munkafolyamat zajlott: az egyik keretében kiemelt figyelmet kapott a meglévő ágazati javaslatokról, vagyis a CBAM-ről és az EU ETS-ről folytatott intézményközi tárgyalások lehető legnagyobb mértékben való előbbrevitele. Ez a lépés elengedhetetlen az új saját források megteremtéséhez. Arról, hogy az ezen új eszközök által teremtett bevételeknek mekkora része kerüljön az uniós költségvetésbe, csak azt követően kezdődhetnek meg az egyeztetések, hogy sor került az alapul szolgáló ágazati jogszabályok elfogadására.

Az elnökség idején végzett másik munkafolyamatnak a saját forrásokról szóló határozat módosítására és a kapcsolódó végrehajtási rendeletekre (MAR 3 és IMSOR) vonatkozó javaslatokkal kapcsolatos szakértői szintű megbeszélések folytatása állt a középpontjában.

Az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM)

A Tanács (ECOFIN) március 15-én általános megközelítést⁶ fogadott el az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusról szóló rendeletjavaslatra vonatkozóan.

Júliusban megkezdődtek az intézményközi tárgyalások az Európai Parlamenttel⁷, és sikerült jelentős előrelépést elérni a cseh elnökség ideje alatt. 2022 júliusa óta több politikai háromoldalú egyeztetésre, illetve szakmai egyeztetésre is sor került. Az elnökség további előrelépésre számít a tárgyalások 2022 végére való lezárása felé, amelyet követően 2023 első hónapjaiban sor kerülhet a CBAM-rendelet társjogalkotók általi hivatalos elfogadására.

⁶ 7226/22.

⁷ 10982/22.

Megjegyzendő, hogy a CBAM végleges szövege olyan elemektől függ majd, amelyek megvitatása más fórumokon zajlik: mindenekelőtt az Európai Parlamenttel az EU ETS-ről folytatott háromoldalú egyeztetéseken.

Az Európai Parlamenttel a CBAM-ről folytatott megbeszélések során világossá vált, hogy a CBAM irányítási modellje központosítottabb lesz, mint ahogyan az a jogalkotási javaslat szövegében látható, valamint hogy bizonyos CBAM-mel kapcsolatos operatív feladatokra az Európai Bizottság fog megbízást kapni. A társjogalkotók fő célja egy olyan hatékony, praktikus és erőforrás-hatékony CBAM kialakítása, amelyből nem fakadnak túlzott adminisztratív terhek a vállalkozások, illetve a közszférabeli szervezetek számára. A központosítottabb CBAM-irányítási modell választása – hivatalos véglegesítését követően – adminisztratív többletkiadásokkal fog járni (informatikai rendszer és személyzet tekintetében) a Bizottság számára. Arról, hogy ez hogyan oldható meg, az éves költségvetésről folytatandó jövőbeli megbeszélések keretében fog döntés születni.

Amint azt a Tanács a CBAM-ről kialakított álláspontjában leszögezte, a tanúsítványok értékesítéséből származó bevételek feletti rendelkezési jognak a tagállamoknál kell maradnia. Ez összhangban van az intézményközi megállapodással és a bizottsági javaslattal is, amelynek értelmében a CBAM-tanúsítványok értékesítéséből származó bevételek egy részét nemzeti hozzájárulás formájában megjelenő saját forrásként az uniós költségvetésbe kell átcsoportosítani. Az eszköz által teremtett bevételek felhasználásának tényleges végrehajtási módokról a jövőben még egyeztetni fog a saját forrásokkal foglalkozó munkacsoport, amint eléggé előrehaladtak a CBAM-rendelettről folyó tárgyalások.

Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS)

A Tanács (ENV) június 28-án általános megközelítést⁸ fogadott el az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálatáról szóló rendeletjavaslatra vonatkozóan.

2022. júliusban megkezdődtek az intézményközi tárgyalások az Európai Parlamenttel, és sikerült jelentős előrelépést elérni a cseh elnökség ideje alatt. 2022. júliusa óta négy alkalommal politikai háromoldalú egyeztetésre, valamint számos alkalommal szakmai egyeztetésekre is sor került. Az elnökség célja az, hogy a 2022 végéig még hátralévő időben további jelentős előrelépés történjen, és lehetőség szerint létrejöjjön egy jól kiegyensúlyozott intézményközi megállapodás.

⁸ 10796/22.

A tárgyalások középpontjában részben erőteljesen politikai jellegű kérdések, részben pedig összetett, szakmai kérdések álltak: ilyen kérdés volt többek között az ETS hatályának a tengerhasznosítási ágazatra való kiterjesztése, valamint az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozó új ETS bevezetése. A megbeszélések során központi témát jelentettek a pénzügyi mechanizmusok is: többek között az Innovációs Alap és a Modernizációs Alap lehetséges változtatásai, valamint a tagállami bevételek felhasználása. Tekintettel a lezáratlan politikai kérdések számára és jelentőségére, valamint az „Irány az 55%” intézkedéscsomagba tartozó javaslatokkal – különösen a Szociális Klímaalappal – való jelentős összefüggésekre, a javasolt összes elem körültekintő együttes vizsgálat tárgyát képezte.

A cseh elnökség olyan kiegyensúlyozott eredményre törekszik, amely a kívánt éghajlatvédelmi törekvést költséghatékony módon valósítja meg azáltal, hogy biztosítja az egyes ágazatok egymáshoz viszonyítottan méltányos hozzájárulását, megóvjaa az európai ipar versenyképességét, és szociális téren senkit sem hagy hátra.

Habár már eddig is jelentős előrelépés történt, és konstruktív légkörben zajlottak a tárgyalások, a vizsgált jogalkotási anyag mérete és összetettsége miatt további munkára és erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy jól kiegyensúlyozott megállapodás születhessen.

1. pillér

Az adóalap-erózióval és a nyereségátcsoportosítással foglalkozó inkluzív kereten (a továbbiakban: az átfogó keret) belül továbbra is folyamatban van a munka az adóztatási jogoknak a joghatóságok közötti megosztására vonatkozó szabályok (a továbbiakban: 1. pillér) bevezetésével kapcsolatban. A saját forrásokról szóló határozat módosítására vonatkozó javaslatában a Bizottság egy olyan új saját forrás bevezetését terjesztette elő, amelyet a tagállamok úgy fizetnének be, hogy egységesen 15%-os lehívási kulcsot alkalmaznak a multinacionális vállalatok maradványnyereségére, amely az 1. pillérre vonatkozó megállapodással összhangban – amint az érvénybe lép – újraelosztásra kerülne a tagállamok számára.

Az inkluzív keret égisze alatt folyó munka részben egy multilaterális egyezmény kidolgozására irányul, amelyet azután aláírásra megnyitnának a szerződő felek számára (2023 közepe előtt nem várható). A Bizottság csak e munka befejezését követően szándékozik előterjeszteni azt az irányelvjavaslatot, amely az uniós jognak és az egységes piaccal kapcsolatos követelményeknek megfelelően hatályba lépteti az említett megállapodást.

A saját forrásokra vonatkozó csomag

Ami a 2021. decemberben előterjesztett új javaslatcsomaggal – többek között az újonnan módosított, saját forrásokról szóló határozattal – kapcsolatos munkát illeti, a csomag egészére vonatkozó szakmai munka párhuzamosan zajlott az ágazati szintű munkával.

A tagállamok által feltett kérdések alapján a Bizottság válaszokkal szolgált bizonyos konkrét szakmai aspektusokra, és számos különböző szakmai háttéranyagot is bemutatott. Különösen, a saját forrásokkal foglalkozó munkacsoport részletes megbeszéléseket folytatott a következőkről: i. a Bizottság által a javaslataiban alkalmazott makrogazdasági feltételezések, alapul vett adatok, valamint alkalmazott módszerek; ii. a kibocsátáskereskedelmi rendszeren alapuló saját forrásból, valamint a CBAM-ből származó becsült várható bevételek; valamint iii. az ETS-en alapuló saját forrásra vonatkozó ideiglenes szolidaritási kiigazítási mechanizmus működése.

A saját forrásokkal foglalkozó munkacsoport folytatta továbbá a Bizottság által 2022. március 14-én benyújtott, az új saját források rendelkezésre bocsátására (MAR 3), valamint a saját források rendszerére vonatkozó végrehajtási intézkedésekre (IMSOR) vonatkozó javaslatok vizsgálatát. Szakértői szinten részletes megbeszélésekre került sor, melyek keretében a saját forrásokkal foglalkozó munkacsoport különös figyelmet fordított többek között az ETS-en alapuló saját forrás különböző elemeire (pl. a kibocsátási egységek árverés útján történő értékesítésére, illetve kiigazítására), a CBAM-en alapuló saját forrás különböző elemeire (pl. az éves befizetésekre, a tanúsítványokra és a központosított modellre), valamint az újrafelosztott nyereségen alapuló saját forrás különböző elemeire (pl. a mögöttes adózási folyamatra és az ellenőrzési intézkedésekre).

E javaslatokkal és a róluk folytatott tárgyalásokkal összefüggésben az Európai Számvevőszék a saját forrásokkal foglalkozó munkacsoport 2022. október 6-i ülésén ismertette a javasolt három új saját forrásra vonatkozó, a rendelkezésre bocsátásról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatról kiadott, 03/2022. sz. véleményét⁹. A Számvevőszék egyúttal reagált a delegációk kérdéseire és érdeklődéseire is.

⁹ Az Európai Számvevőszék 03/2022. sz. véleménye a kibocsátáskereskedelmi rendszeren, az importáruk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmuson és a visszajuttatott nyereségen alapuló saját források rendelkezésre bocsátásának módszereiről és eljárásáról, valamint a készpénzigények teljesítését célzó intézkedésekről szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatról.

Jövőbeli javaslatok: Az új saját források második csomagja

Az intézményközi megállapodás ütemtervében foglaltaknak megfelelően a Bizottságnak 2024-ig javaslatot kell majd tennie az új saját források egy további csomagjára. A Bizottság jelezte, hogy ezeket az új javaslatokat már 2023 harmadik negyedévében elő kívánja terjeszteni.

III. KONKLÚZIÓ

Az intézményközi megállapodás és a 2022. július és december közötti időszakban a Bizottság által közzétett különböző javaslatokkal kapcsolatban eddig elvégzett munka fényében felkérjük a tagállamokat, hogy nyugtázzák a cseh elnökség során elért eredményeket.
